

רמזים נוגים

מאת מנחם ריבולוב

דבר שיש לו לשון חזקה
האפילו ישנו הנושא
הוא 78 עמודים

שבעים ושנים השירים, שאסף הוד
פוגל לקבצו הראשון, הם שבעים ושנים
המוזים לשבעים ושנים רגעים, והם אמנם
דומים זה לזה במאד — גם בצבע, גם
בהם וגם באדם. אך רק אחד יצאם —
והוא מבני הענונים הנוגים. שיבה את
לבך לתום הצנוע המנוע כמעט עד לירי
התבטנות היש, והשוואת הקטנות
והקטנויות כאילו מתביישות בקיומן והן
מבקשות להן מחסה בשירי הספר — לא
דברים כדורים עולים מהן, אלא המזים
הצינאליים, קום ושרטוטם הרמים
מפני עין רעה, דאך, הוסיפה כסוף
קיון תועים מאוד!

שירים — הוסיפו, ידו המיטה,
וקשה לדעת אם חוטים אלה עדיין לא
נארנו ועוד לא הוקמה הקמתם השלמה
או שהם לאחד הבלגות, לאחד הספר
והם מתפורים שיב בחלל, כל אחד למקורו
הסתום והסודי.

מה טוב היה אליהם היינו רואים בהם
נטיח בספר לאחור ונתאחזותלן או
היתה לנו גם מקעת המאה; אנו עדים
לסוד הרקמה, אולם עד כמה שהמשורר
מבליט את ישותו ומסומם את רצונו
בקיון זה — אנו רואים את ההפך. הוא
רוצה לברוח מן הסדרו המאחד, המשהים
והמשיקט. הוא אינו הולך אל עצמו,
אינו מבקש דרך אל הנדעין הכמוס
בפניו — אלא הוא הוצה לברוח. הוא
— לאחד חזון ולאחד מעשה, השקט הזה
המתרחק עיננו הדפים התורנים הוא שקט
שלאחר, ואם ארמימות תנה פתאום
ותסמיק את החזון — אין זו ארמימות
תום ואמונה, אלא זו שר שקיעה ושר
הסתלקות, הוינציות הפיה בכל שטם,
שעבר שאינו עוד — והשלים? — הוא
מפליט עיננים אחרונים אחרי מסת
עצמי.

הנה יודע כי המעלה
עלי היום יודע
יאת אין חכם לו

כאם אין חכם לו
כאם אין חכם לו

ההנשדאלם זו שר יקמת ועליות
— היא הנגשת היסוד שישיריהו. הוא
הורף על פניו כעל, ודעל — רמותו
בליו יתח: אי בזה דוהר פרוש באבק
רדך מהפני: על אורך מהשך רחם קמה
הרדה. "תוד אפל חרדים מנישטה
מקדויות מעדדים נכזבים את הרקע".
הנה זכרנו את "הנה זכרנו את "הנה זכרנו

הוא מצפה עד שגם בחזון יגמר האל.
אף בשער האפל לא ידפס.

דומים שיריים שדפסים
כרות
כנפיו צפרים אכזריות
הרף ימים וימיות
כיונו שחוחים נור
יבסאי
על הנענו
אל השער האפל הנדום.

כיריים נכפדים
שם נעמוד בהרדה ינעד
יפני הרפת
השער האפל הנדום.

ומכיון שפך — מה ענין יש בעצם
היצירה? ומה טעם השירה שלמה,
מהנאה ומכריחה ביפית ההרמוני? הלא
כיון פה זכין לה יפתח בקרוב השער ואנו
נכנס בו ונהיה כלא-נודיה: אפס,
ומישים פך — חוסר המאנה השירית
כשיריים: חוסר הרם, דעין עצומה —
או מתעצמת — ואינו תיפסת אלא קוץ
עללים של דברים, הופעות מישתכדות,
עלירים יתימים, כנותדרעד ומזיזקולות.
יאתן צורך שירה, לצדף עליל לצליל,
הרנו לחרון, הפיו לחפץ — אין צורך,
יספו טפות טפות של אמרים אחרונים,
יבדו לחול האפס — ולא יהיו, ותם.

יש בשירים סימני השתמקות ואפילו
— שיחוק, בהם שלילת השיר בתור
שיר; סתום האלה — ומעורפל התינו.
אין התחלה — ואין סוף, מתוך תרדמה
עמוקה ותעורה הישן, יפסה עיניו לרגע
ויאמר דבר — דבר אחד — וירדם שוב.
חוסר הנענה, זה כפליא ומדנין דוקא,
מדוע לא דברים, דברים? מדוע לא
ככך שר התרנשות? מדוע לא התאחות
והתנגשות של מאויים? והיכן היא
איהמנוחה של החולך לקראת הנורא —
לקראת השער האפל? והיכן תאיר
הניוני? מדוע קבל חוסר-צורה זה דוקא
צורה מסוימת? מה פשר השקט שהוא
שרוי על כל שבעים ושנים השירים?
האם הוא תאחרון?

לא תאומן וזה תצויר הסתלקות
אסתית אצל משורר בפוגל, אפילו בזכות
הסגולות האלה שנתנלו כשירים אי-
שירים אלה — צורך פוגל להתעורר
משנתו הליטררית ולשוב למציאות. כאן
הלא מתהלך שכויסהר חולה לילה וחזון
הצליון, האם נראים וניפרים פה צעדי
המשתחת שעבר על פני שדמת הנפש
הצעירה? — לא, איהה הדרך הניע
השער האפל — ואיהה הדרך הניע ללא

דרך? — תשובה אין, "על לא דבר" כא
לו ולנו כל זה.

על נדות יצרים
אחה אתה יושבות זו נעוה
פרועות שער
וזכות נועם המעיה
על לא דבר,
הננו צער אף אנכי
הרש חרש בעקבות עיני הוה
וכסכתיו תרעד נפשי
הערם ספירים
על לא דבר.

על מה בזכות נערות פרועות שער?
— על לא דבר, על-יכה תרעד נפשי
המשורר העדים ספירים? — על לא
דבר.

לא, הלום רע חלם — ואורי הרים
— פוגל, וצורך שתבוא ההתעוררות
מיר, לאדבר ינוצה בדבר, דבר הן
הצפיה החולנית — בחשק כריא רעשות,
הסבילות — הפעולות, ומריעת החוטים
— לרקמה, וגם השירה תבוא, לא
החורה, לא הלבנה — אלא זו הפרויאה,
שדם בעורקיה ורטט בצרופי שורותיה.

ובאחת: עד היכן אפשר הנניע
בכאלה? לאן עליכוננו? הלא אחר
זה — אין ואפס, אפילו שירים או חצי
שירים כאלה אי-אפשר יהיה לכתוב.

מי זה יאמר לנו:
השכימו לסתח,
כי הכתה העבודה?

העבודה תשוב
אי-עבודה
היוגים לא יוגים" —

מי זה יאמר לנו?

ימצא מי שיאמר, וקודם כל — קול
החיים שבפנים, קולנו אנו, קולר אהה,
המשורר! ואנו מאמינים בכחו של
אשה זה, ששמו חיים: הוא יודע לכוון
שעה, הוא יודע לעורה נדרמים, להשפין
אביבים בנפשותיהם, ובחשק מיוחד
ינחה את אלה שהם משתמטים
ומתכחשים לו, יש שהוא מרחיק דוהא
את אלה שהם דכפים בו, נמישכים אהרי
יצאנו — ומושך ומקרב ומקשר אלו
את אלה הענונים והנוגים ההולכים בערו
דרכים אפיים, את אלה הרוצים זכרות,
ואין לו עתה למעשה אחר, ויהה טיב
ויותר נחמד, מאשר לפתח כדוה אפיו
על השער האפל שנוצר בדמינו של
פוגל — ולהפכו לשער האור, השער
החיים —
בו יבואו עיירים ורגעניים ושירה
העלומים כפיהם.

"שירה זו היא מכתב" — כל שירי
האידיאליות הדקה, התפוסה ההרדית
והרחוקה. והעיקר שלא יזכר כל דבר
בעולם החיצוני, "בוקר קמים בני אדם
— ולא היה דבר".

בשיריו אין פוגל מתכוון לטום דבר
חיובי. אין הוא רוצה לכבוש לבבות,
לשנות דברים, ולהשפיע מרחוק. הוא
עצמו נכבש וכבוש. הוא איננו הולך
אלא נהלך ("לכרד נהלכתי על גדותם")
אינו עובר על משפדים, אלא כל "משפדיו
(של אבי) עלי עברו" — יחדו רא ישלח
לאיש.

איננו בו אנוש
בעשירי שירי
ועלי הופת הדבר
עם נדבות דבש.

יה קץ הסיביליות. פכה כל פעולה,
מסך כל עלית והעפלה. ואם בראש
הספר עוד עולים סוכני לאט על מעלה
הרר לכבדה תהרס עליהו, "פעמימה אלפי
מתים" — אין אנו רואים בעתה, ואפילו
אטות, אחרתך בהמיטך השונים הבאים.
הספ — עמידה הכל ישכבה, הכל —
מנחה נמיתה; מאן נדם קול החיים,
וכפ החולות העורים הפעמים הדקים מן
הדקים, אינם אלא דים החוקים מסה
ישתה כאית מהתה. חתוק המום
והחוקה השעה. וכאן — חולה סדרו
והולתו ישות אכולת נמיה דוממה —
ישעה אפר נדול המכר האימה שיכוא.

"לפני השעה האפר" — הוא עומד
ומעפה שישתה. הוא מעדו לא ישעה
כלום. כלום. החוג נתענן בו כבר —